

Valtakunnansyyttäjä

19.12.2024

Dnro SY/3100/2024

Rajavartiolaitoksen kirjaamo

Rajavartiolaitoksen esikunta

Lausunto, 19.12.2024, SY/3100/2024

Lausuntopyyntö VN/1108/2023

Syyttäjälaitos kannattaa hallituksen esitystä laiksi rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Syyttäjälaitos haluaa erityisesti kiinnittää huomiota esityksen merkittävyyteen siltä osin, kun ehdotetaan, että Rajavartiolaitos saisi toimivaltuuden estää ja selvittää rajavalvonnan, Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan tai Rajavartiolaitokselle säädetyn valvontatehtävän suorittamisen yhteydessä ihmiskaupparikoksia ilman liittyntää laittoman maahantulon järjestämiseen.

Syyttäjälaitokseen saapuneiden ihmiskaupparikosten määrä on kasvanut vuosittain. Tästä huolimatta ihmiskaupparikosten paljastamisessa ja havaitsemisessa sekä ihmiskaupan uhrien tunnistamisessa on vielä kehitettävää, koska kyseessä on useimmiten piilorikollisuus, jonka uhriksi joutuvat henkilöt ovat usein muita kuin suomalaistaustaisia henkilöitä. Rajavartiolaitoksella on laitonta maahantuloa koskevien rikosten estämisen ja selvittämisen myötä vahva osaaminen kansainvälistä liittyntää omaavissa rikosasioissa ja kansainvälisten esitutkintainstrumenttien käytössä. Tämän vuoksi on tärkeää, että Rajavartiolaitos voi käyttää osaamistaan ja ammattitaitoaan myös niiden ihmiskaupparikosten estämisessä ja selvittämisessä, joihin ei liity laittoman maahantulon järjestämistä.

Esimerkiksi uusi 1.1.2025 voimaantuleva rikoslain 25 luvun 3 §:n ihmiskaupan tekotapa pakkoavioliitto voi käsittää tilanteita, jotka eivät tulisi rikoslain 17 luvun 8 §:n 2 momentin mukaan rangaistavaksi laittoman maahantulon järjestämisenä humanitaarisista tai läheisiin perhesuhteisiin liittyvistä vaikutteista johtuen, koska henkilö, jonka laitton maahantuonti järjestetään, on oma puoliso.

Syyttäjälaitos pitää erityisen kannatettavana esitystä myös siltä osin kun ehdotetaan Rajavartiolaitoksen tutkittavaksi kuuluviin rikoksiin lisättäväksi rajavalvonnan, Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan tai Rajavartiolaitokselle säädetyn valvontatehtävän suorittamisen yhteydessä havaittu rahanpesu tai rahanpesurikkomus silloin, kun epäillyn rikoksen esirikos on Rajavartiolaitoksen tutkittavaksi kuuluva rikos taikka kätkemisrikoksen esirikos eli varkaus-, kavallus-, ryöstö-, kiristys-, petos-, kiskonta- tai maksuvälinepetosrikos. Ehdotettu lisäys tehostaisi kansainvälistä liityntää omaavan omaisuusrikollisuuden tutkintaa, koska usein esimerkiksi anastetun omaisuuden maastaviennin yhteydessä on tarpeen tutkia rikosasiaa rahanpesurikoksena tai kätkemisrikoksena.

Syyttäjälaitos kannattaa myös Rajavartiolaitokselle ehdotettujen yksinomaan tietoverkossa tehtävän peitetoiminnan ja valeoston toimivaltuuksien lisäämistä. Kyseiset pakkokeinot ovat keskeisiä esimerkiksi laittoman maahantulon järjestämisrikosten sekä niihin liittyvien asiakirjaväärennösrikosten selvittämisessä.

Esityksessä Rajavartiolaitokselle ehdotettu oikeus toteuttaa ohjattua tietolähdetoimintaa edellyttäneen myös operatiivisen toiminnan sisäistä ohjeistamista liittyen uuden pakkokeinon käyttöön. Kyseisen salaisen pakkokeinon käyttö edellyttää perusteellista koulutusta sekä järjestelmää tietolähteen suojaamiseksi.

Valtakunnansyyttäjä

Lausunto

3 (3)

19.12.2024

Dnro SY/3100/2024

Ari-Pekka Koivisto

Valtakunnansyyttäjä

Heidi Savurinne

Valtionsyyttäjä

Yhteystiedot

Syyttäjälaitos, valtakunnansyyttäjän toimisto

Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Puhelin 029 56 20800, faksi 029 56 20888

valtakunnansyyttaja.syyttaja@oikeus.fi

